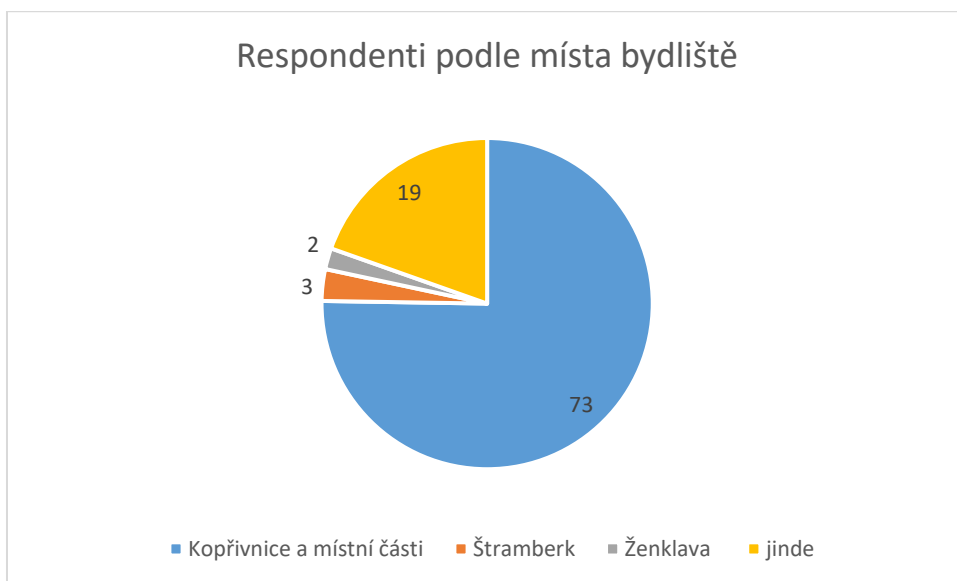

Mapování potřeb pečujících osob – hodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření probíhalo od 16. 1. do 29. 2. 2020. Zúčastnilo se jej celkem 104 respondentů, přičemž konečný počet vyhodnocovaných dotazníků je 96. Osm dotazníků bylo z hodnocení vyřazeno, protože byly neúplné, u většiny otázek nebyly vyznačeny odpovědi (jednalo se o dotazníky, které byly doručeny v papírové formě).

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 77 žen a 19 mužů, z Kopřivnice a místních částí i okolí.

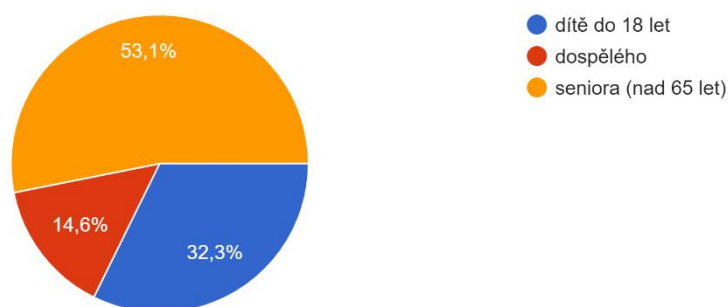
77 respondentů bylo produktivního věku, 19 respondentů důchodového věku.

Dotazník obsahoval celkem 14 otázek, z toho 3 byly zaměřeny na socio demografické údaje. U devíti otázek mohli respondenti svou odpověď dále rozvést, blíže specifikovat či uvést jinou variantu odpovědi, než byla v nabídce (u otázek, které obsahovaly výběr z několika možností odpovědi).

Otázka č. 1 zjišťovala, o koho pečující osoba pečuje

Z 96 respondentů 31 pečuje o dítě do 18 let, 14 respondentů pečuje o dospělého osobu a 51 respondentů, tedy největší skupina, pečuje o seniora nad 65 let..

1. Pečujete o:
96 odpovědí

Otázka č. 2 zjišťovala stupeň závislosti opečovávaného na pomoci jiné osoby

Z 96 respondentů:

10 pečuje o osobu s I. stupněm, tedy lehkou závislostí

23 pečuje o osobu s II. stupněm, tedy středně těžkou závislostí

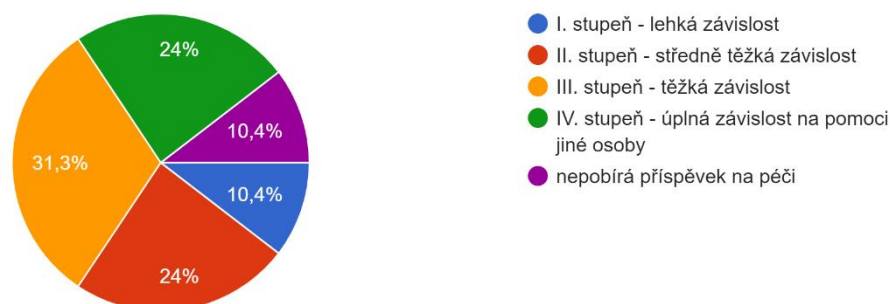
30 pečuje o osobu s III. stupněm, tedy těžkou závislostí

23 pečuje o osobu se IV. stupněm, tedy úplnou závislostí na pomoci jiné osoby.

10 respondentů odpovědělo, že osoba, o kterou pečují, není příjemcem příspěvku na péči

2. Jaký je stupeň závislosti na pomoci jiné osoby u toho, o koho pečujete?

96 odpovědí

Následovala doplňující otázka pro ty respondenty, kteří zaškrtnuli možnost „Nepobírá příspěvek na péči“, aby blíže popsali důvod této skutečnosti. Možnost rozvést svou odpověď využilo 14 respondentů.

Jednou byla žádost zamítnuta, ve čtyřech případech probíhá řízení. Většina dalších respondentů uvedla, že prozatím nežádali, protože situaci zvládají vlastními silami.

Otázka č. 3 zjišťovala, jak dlouho již pečující osoby pečují.

Z 96 respondentů:

9 uvedlo, že pečuje méně než jeden rok

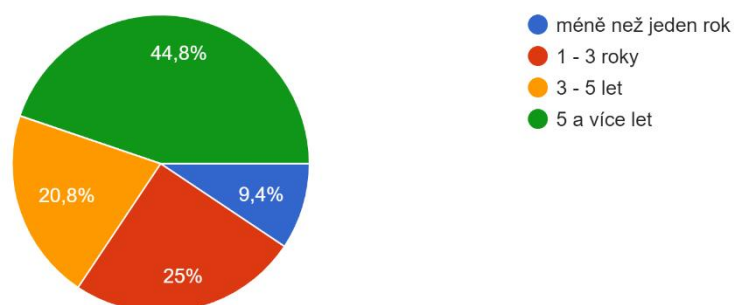
24 uvedlo, že pečuje 1 - 3 roky

20 uvedlo, že pečuje 3 - 5 let

a 43 uvedlo, že pečuje 5 a více let

3. Jak dlouho pečujete?

96 odpovědí

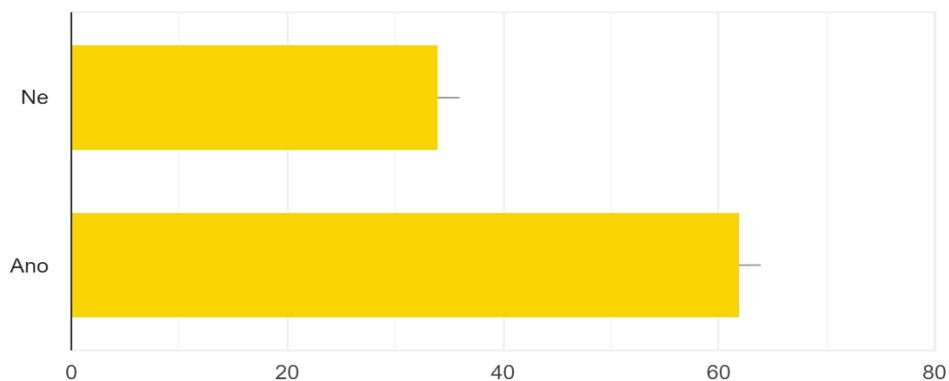

Otázka č. 4 zjišťovala, zda pečující žije s osobou, o kterou pečuje, ve společné domácnosti.

Z 96 respondentů 34 uvedlo, že nežijí ve společné domácnosti s tím, o koho pečují a 62 osob uvádí, že ano.

4. Žijete s osobou, o kterou pečujete, ve společné domácnosti?

96 odpovědí

Otázka č. 5 zjišťovala, rozsah péče – jak často pečující pečuje, popř. co vše péče obnáší

Z 96 respondentů:

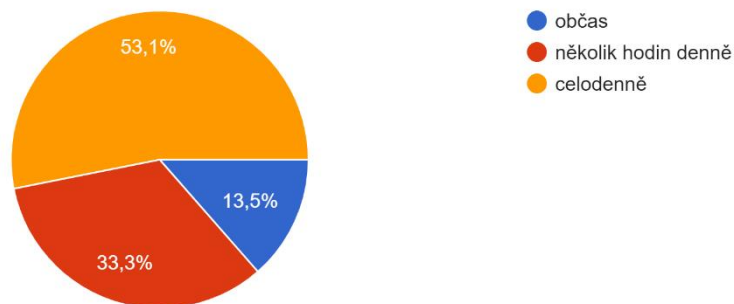
13 pečuje občas

32 pečuje několik hodin denně a

51 pečuje celodenně

5. Jak často pečujete?

96 odpovědí

Pečující měli možnost rozsah péče blíže specifikovat v doplňující podotázce. Tuto možnost využilo 68 respondentů.

Rozsah péče popsany jednotlivými respondenty se jednoznačně odvíjí od míry potřeby podpory osoby, o kterou pečují. Respondenti, kteří pečují o osobu ve III. a IV. stupni závislosti uvádějí, že poskytují komplexní pomoc ve všech či většině úkonů péče o vlastní osobu (hygiena, stravování, podávání léků, mobilita, oblékání, komunikace). Jedná se převážně o respondenty, kteří uvádí, že žijí s osobou, o kterou pečují, ve společné domácnosti. Rodiče, kteří pečují o dítě, popisují také některé specifické úkony – cvičení Vojtovy metody, stimulace zraku, motivace k rozvoji komunikace, zvládnutí afektivního chování, doprovod do kroužků, trávení volného času mimo dobu školní docházky.

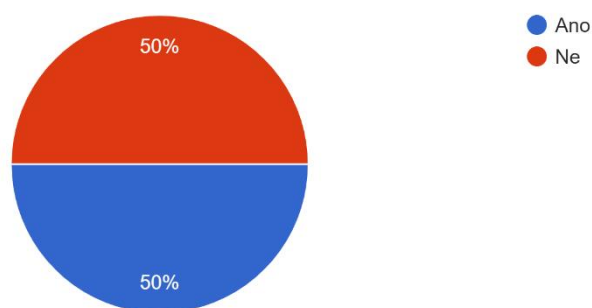
Respondenti, kteří pečují o osobu s nižší mírou závislosti na pomoci, uvádějí nejčastěji tyto úkony péče: pomoc se zajištěním chodu domácnosti, s úklidem, praním prádla, zajištění nákupů, doprovody k lékaři, vyřizování na úřadech, trávení volného času, pomoc na zahradě, donáška obědů, vycházky a pomoc dle aktuálních potřeb dané osoby.

Otázka č. 6 zjišťovala, zda pečující chodí do zaměstnání

Z 96 respondentů polovina, tedy 48 chodí do zaměstnání.

6. Chodíte současně do zaměstnání?

96 odpovědí

Otázka č. 7 zjišťovala, kdo se na péči podílí

Z 96 respondentů:

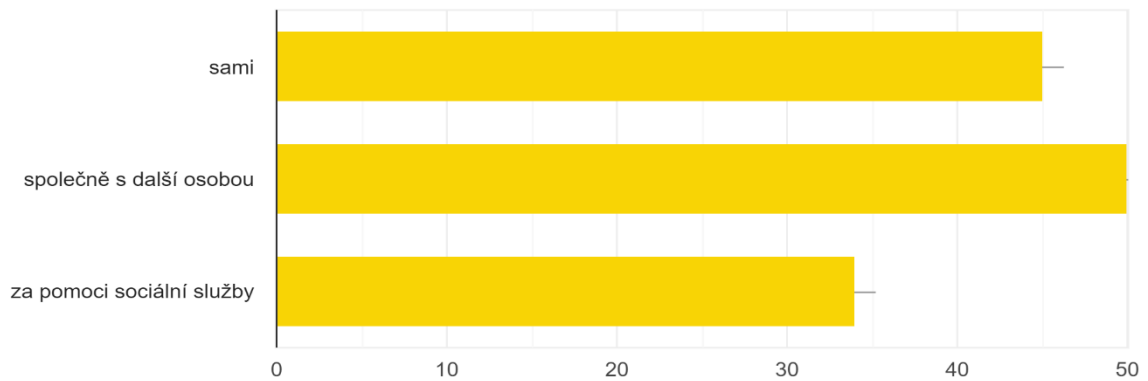
45 pečuje samo

50 pečuje společně s další osobou

a 34 respondentů využívá sociální služby

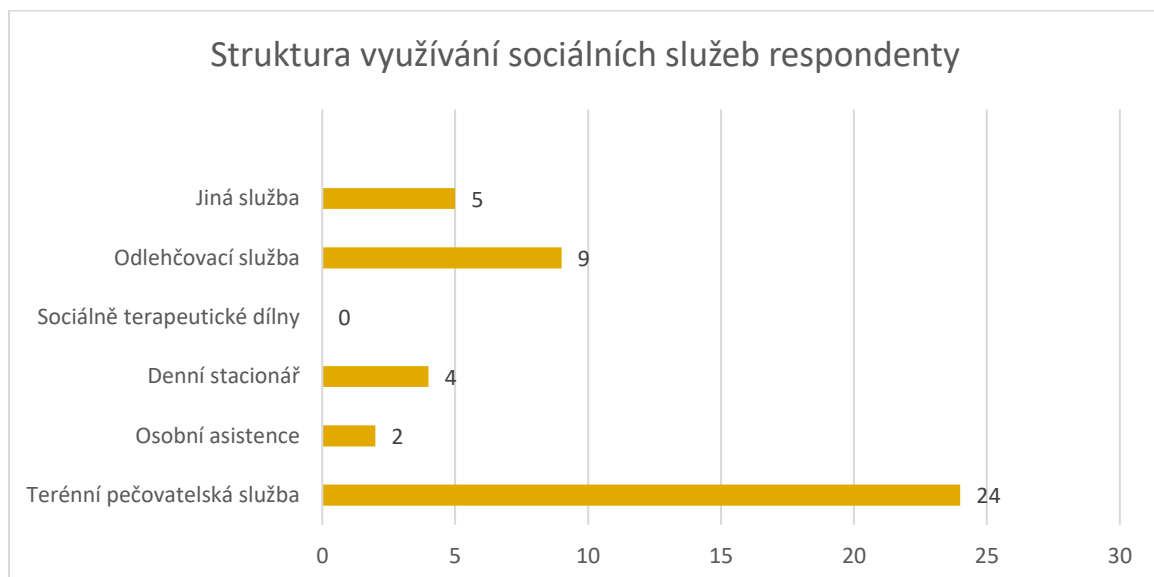
7. Pečujete:

96 odpovědí

Tato otázka byla doplněna dalšími podotázkami. Respondenti, kteří uvedli, že pečují společně s další osobou, měli možnost odpověď specifikovat. Tuto možnost využilo 47 respondentů. Na společně péči se nejčastěji podílí manžel/ka či partner/ka pečující osoby či další rodinní příslušníci (děti, vnuci, sourozenci). 5 respondentů uvádí pomoc přátel nebo sousedskou výpomoc.

Další podotázka byla určena respondentům, kteří uvedli, že pečují za pomoci sociální služby. Respondenti využívají tyto sociální služby:

Respondenti, kteří uvedli, že využívají jinou službu, mohli svou odpověď specifikovat. Ve třech případech se jednalo o LDN, v jednom případě o chráněné bydlení a o probační a mediační službu.

Zajímali jsme se rovněž o důvod, **proč pečující nevyužívají sociální služby**. Na tuto podotázku odpovědělo 34 respondentů. 15 respondentů uvádí, že prozatím péči zvládají sami. 5 respondentů uvedlo, že osoba, o kterou pečují, službu (či přítomnost cizí osoby) odmítá. 4 respondenti nemají o možnostech využití služeb dostatečné informace, neznají možnosti. 2 respondenti uvádí překážku na straně soc. služby (nedostatečná kapacita služby – osobní asistence; služba se odmítla starat). Zbývající respondenti uvádí, že v budoucnu o využití služeb uvažují.

Otázka č. 8 zjišťovala, co bylo pro pečující v počátcích péče nejsložitější.

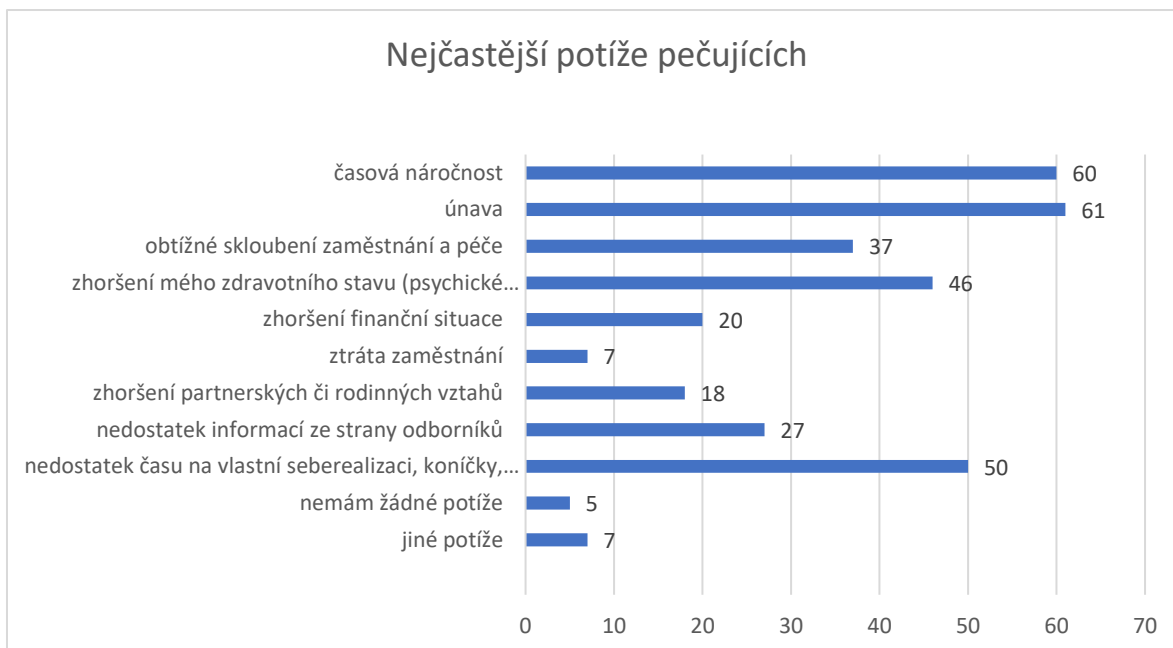
Tuto otázku jsme do dotazníku zařadili proto, abychom zjistili, s čím se noví rodinní pečující nejvíce potýkají a co by jim, zvláště v počátcích pečování, v situaci, na kterou se většinou není možné předem připravit, nejvíce pomohlo.

Odpovědi byly velmi rozmanité. Někteří pečující popsali, které konkrétní úkony péče pro ně zpočátku byly nejtěžší (většinou se jednalo o pomoc s hygienou, přebalování, aplikace injekcí, krmení přes PEG apod.).

17 respondentů uvádí, že celková náročnost situace byla umocněna nedostatkem relevantních informací ze strany odborníků (o diagnóze a prognóze onemocnění, o možnostech pomoci, o tom, na co mají pečující nárok). 14 respondentů uvádí, že pro ně bylo obtížné skloubit péči se zaměstnáním a zvládáním ostatních povinností (vytvoření harmonogramu a systému péče). Většina respondentů popisuje, že pro ně bylo těžké smířit se s nastalou situací (strach z budoucnosti, nejistota, naučit se pečovat, bezmocnost, únava, nedostatek odpočinku a psychické vyčerpání). 5 respondentů poukazuje na nespokojenost se sociálními službami či dalším zázemím (nedostatečnost rané péče, nedostupnost potřebné služby na území města, nedostatečná kapacita, dlouhá čekací doba na službu, bezbariérovost školy, chybějící parkovací místa pro vozíčkáře).

Otázka č. 9 zjišťovala, s jakými obtížemi se pečující nejvíce potýkají.

Respondenti si mohli zvolit se škály nabízených možností (mohli označit max. 5 odpovědí) či popsat potíže vlastními slovy.

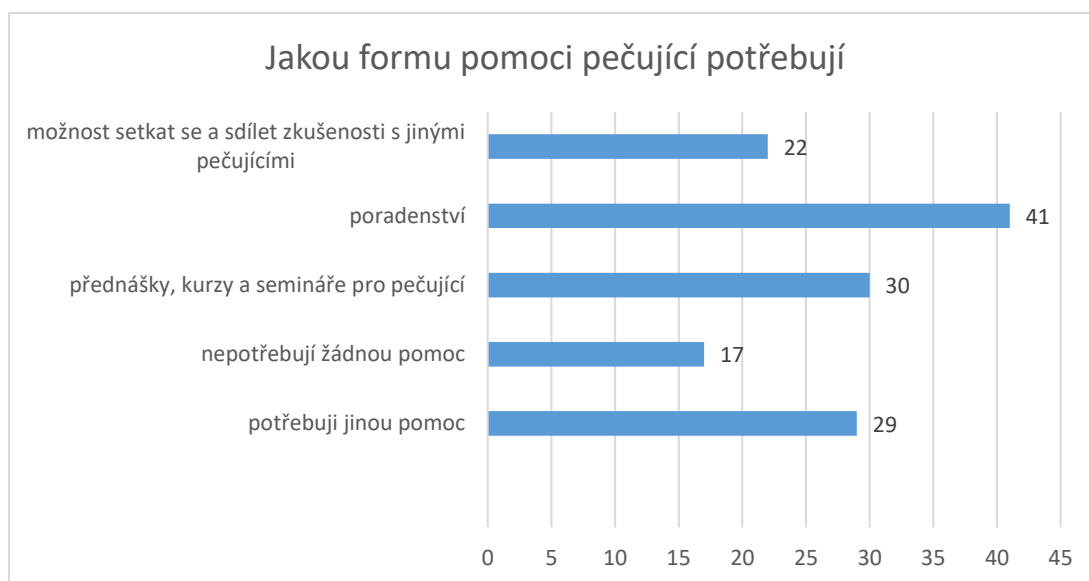
Pečující se nejčastěji potýkají s únavou (61) a časovou náročností péče (60). S tím koresponduje skutečnost, že mnoho respondentů (50) uvádí, že má nedostatek času na odpočinek, seberealizaci, koníčky či přátele. S únavou a nedostatkem odpočinku a času pro sebe se pojí zhoršení zdravotního stavu pečujících (46 respondentů). Pro pečující je obtížné skloubit zaměstnání s péčí o blízkou osobu (37) a poměrně častou uváděnou potíží (27 respondentů) je také nedostatek informací pro pečující ze strany odborníků (viz. předchozí otázka).

Jako jiné potíže respondenti uvádějí obtížnou komunikaci s ostatními příbuznými (nejednotnost názorů v rodině), nedostatek času na ostatní děti v rodině, rozdílné potřeby dvou osob, které současně potřebují péči. Jeden respondent popisuje nespokojenost se sociální službou a nemožnost zvolit si jinou službu.

Otázka č. 10 zjišťuje, jakou pomoc by pečující uvítali a využili.

Respondenti měli opět možnost zvolit si ze škály nabídky odpovědí a označit více možností či mohli uvést, jakou jinou formu pomoc potřebují.

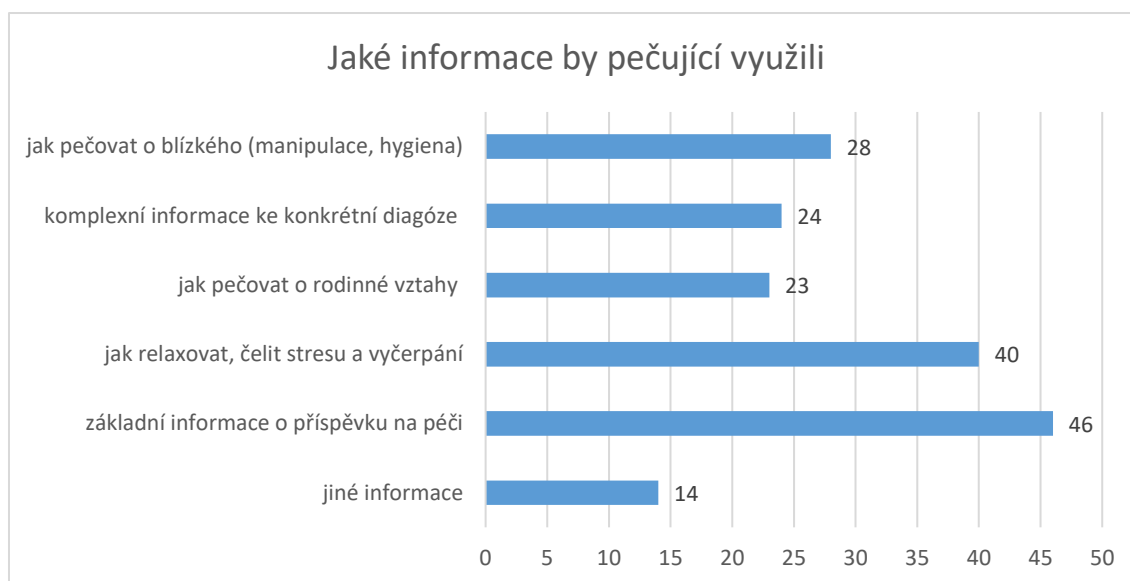

Nejvíce respondentů (41) uvádí, že by potřebovali poradenství – v další otázce budeme zjišťovat o jaké informace mají respondenti zájem). 30 respondentů má zájem o přednášky či kurzy pro pečující. 22 respondentů uvádí, že by měli zájem setkávat se a sdílet zkušenosti s jinými pečujícími. 29 respondentů uvádí, že by potřebovali jinou konkrétní pomoc a 17 respondentů nepotřebuje žádnou pomoc.

29 respondentů uvedlo, že potřebují jinou pomoc. Svou odpověď mohli v následující doplňující otázce specifikovat. Z poměrně široké škály různých odpovědí se 9krát opakuje potřeba odpočinout si, zajistit na pár dní hlídání, možnost postarat se, když pečující není doma – tedy je zde potřeba respitní péče či osobní asistence. Dále se 3krát opakuje potřeba možnosti setkávání či adekvátních aktivit pro lidi vysokého věku 85 -90 let, kteří žijí doma a dále potřeba zařízení pro seniory. Dva respondenti by uvítali možnost mimoškolních aktivit (kroužků) pro děti se speciálními potřebami. Dále by respondenti uvítali objednávkovou službu na nákup potravin s donáškou do domu, senior taxi, pomoc při zajištění speciálních pomůcek či psychologickou pomoc.

Otázka č. 11 zjišťovala, jaké informace by pro pečující byly nejvíce přínosné

Respondenti měli opět možnost vybrat si z nabídky možností a označit více variant nebo mohli opět uvést jiné konkrétní informace, které by potřebovali získat.

Jako nejpotřebnější, a to ve 46 případech, uvádějí respondenti základní informace o příspěvku na péči. Tato odpověď koresponduje s popisovanými potížemi respondentů v počátcích pečování, kde se ukazuje, že orientace v možnostech pomoci a jednotnost informací je pro pečující zásadní. Stejně tak únava a vyčerpání patří k nejčastějším potížím, kterým musí pečující čelit a mnoho z nich (40) by uvítalo v této oblasti podporu a informace o tom, jak stresu a vyčerpání čelit. U všech nabízených oblastí informací je počet zájemců poměrně velký, proto určitě stojí za úvahu pečujícím vzdělávání v daných oblastech nabízet.

24 respondentů uvedlo, že by potřebovali informace ke konkrétní diagnóze. Nejčastěji, v 8 případech, by pečující uvítali komplexní informace k problematice Alzheimerovy demence, dále je 4krát zmíněna cévní mozková příhoda a její následky (imobilita, dysfázie) a dále diabetes, autismus, svalová dystrofie a Dandy Walker syndrom.

14 respondentů uvedlo, že by potřebovali jiné informace, ovšem tuto odpověď blíže specifikovali jen 3 z nich. Jeden respondent uvedl, že potřebuje informace právní, další respondent potřebuje pomoc při úpravě bytu na bezbariérový a třetí respondent má zájem o souhrn novinek v zákonech a informace o možnostech využití alternativních metod, např. Montessori pomůcky.

Otázky č. 12, 13 a 14 zjišťovaly sociodemografické údaje o respondentech a jsou popsány v úvodu tohoto hodnocení.